

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az ultramontán ellenzék kudarcza.

— Fővárosi levél. —

Budapest, április 11.

Ma kezdték meg a házasság jogról szóló törvényjavaslat felett folytatott általános vita záró beszédeit a képviselőházban és csütörtökön lesz a szavazás, a mikor Magyarország képviselőháza újra befogja bizonyítani, hogy az igaz szabadelvűség és polgári egyenjogúság nagy eszméjeért lelkesülten áll helyt egy óriási többség, melynek eljárása és önfeláldozó magatartása tiszteletet gerjeszt mindenütt a művelt világban.

E lapok hasábjain már 10 nappal ez előtt körülményesen meg volt írva, hogy azt a két kérdést, melyet az ellenzéki férfiak csak azért rántottak elő, hogy egyrészt Kossuth Lajos háznak dicsőségébe kapaszkodva, nagyobbak tűnjenek fel, másrészt pedig — és főleg azért — hogy lehetőleg még hallogathassák a nagy szabadelvű reformok létesítését és keresztül vitelét, vagy hogy esetleg skandaluzus incidensek ezeknek megszavazásátán egyáltalában lehetetlenné tegyék.

Fel gyürkőzve neki is készültek mindenféle «irtózatos» támadásnak és lármának. De csak hamar kisült, hogy a hol legtelegb jogosulatlan rekriminációkról van szó: ott nem lehet vég nélküli vitát provokálni, vagy a tárgyalásokat egyáltalában lehetetlenné tenni, a mint azt sokan megjósolták, sőt annak a két kérdésnek felvetéséből a házban tulajdonképpen a Wekerle-kabinetnek példátlan győzelme került ki.

De ki hitte volna azt, hogy Kossuth Lajos halála a 67-es alapon álló magyar kormányának nagy erkölcsi, fényes elégtételével és győzelmével fog járni? Igaz, egy kicsit segített ebben az ellenzéknek rövid látása is, de az mindig így van, tulajdonképpen, mert egy becsületes, igyekvő, kormányának személyes ellenzékét csinálni, már önmagában rövidlátás.

A sajtónak teljes jogos panasza oly megoldást nyert, melynél előnyösebbet, jobbat és kedvezőbbet nem is képzelhetett az ember. Mihelyt a hirlapírók egyeteme érintkezést keresett és talált a ház elnökével, rögtön létrejött a teljes, kölcsönös egyetértés.

Hogy ezután akadt a képviselőházban mégis néhány férfi, aki a gyűlöletnek és epéskedésnek egész látóját öntötte a hirlapírókra, véletlenül csupa ellenzéki ember, az újra csak azt tanúsítja, hogy milyen kevés ítélőképességgel vannak ezek az urak megáldva. A sajtó jól tenné, ha ezen úgynevezett politikusok egyikének-másikának megmutatná, hogy a sajtó nagyon jól meg tud élni a nélkül, hogy ezen uraknak még csak nevét is tolla-

hegyére venné, ami megfordítva sehogy sem áll; mert hiszen épen ezek az urak azok, akik, mondhatni, kizárólag a sajtó dédelgetésének és tulságos jóindulatának köszönhetik politikai befolyásukat. Hogy a miniszterelnök, akinek éleslátása és bámulatos taktikai ügyessége mindennap újra meglepi a közönséget, ezt az alkalmat el nem mulasztotta, hogy gyönyörű szavakban meg ne emlékezzen a sajtó feladatának a magasztosságáról és a sajtó képviselőinek a méltóságáról, ez szorosán véve nem is annyira Wekerlének, mint az ő ügyetlen ellenfeleinek az érdeme.

Egészen hasonlóan előnyös lebonyolítást nyert az a másik kérdés, amelyet néhány képviselő a ház elnökének személyét illetőleg kovácsolt.

Bánffy-nak mi sem lett volna könnyebb, mint Budapesten maradni és elmenni Kossuth Lajos temetésére. Abban őt senki sem akadályozta és hozzá, még nagyon olcsón óriási népszerűsége tett volna szert. O azonban véletlenül kénytelen volt Kolozsvárra menni. Nem közönséges egyházi ülés volt ott. Egy 18 év óta folytatott, nagyon kemény harc végküzdelme folyt ott le. E küzdelemben Bánffy szemben állt Berthával. Az egyházkerületi közgyűlés elnöke Bethlen Gábor gróf a mai kormányának és Bánffy személyének dühös ellensége. Ha Bánffy nem elnököl azon a gyűlésen, okvetlenül és akadálytalanul elnököl Bethlen gróf. Ebből menthetlenül óriási nagy hátrány s anyagi kár származott volna egyháza statusára. Bartha Miklós arra számított, hogy Bánffy csak nem fog ott maradni elnökölni, ha Kossuth Lajos ravatalon fekszik s elkészítette volt szépen az ő győzelmét, elutazott Turinba, hogy ott még egy győzelmet arasson mint a képviselőház szónoka. Most má reliképezhetni azt a teljesen érthető elkeseredést, mikor Bartha azt tapasztalta, hogy nemcsak Turinban át kellett engednie Rohonczynak a szót, és megmeghallani Károlyi Gábor grófnak azt a megjegyzését: «Az Istenért, csak nem fog ultramontán ember a kormányzó holtteste fölött beszédet mondani, hisz megfordulna koporsójában» hanem arról is kellett utólag értesülnie, hogy a rég folytatott küzdelem az egyházkerületben is ellenére dült el s végkép le van győzve ott is Bánffy által.

Egész hasonló ráfogás volt az is, hogy Bánffy nem akart az egyházkerületi gyűlés megnyitása alkalmával Kossuthról megemlékezni. Eppen az ellenkezője áll. Az egyházkerületi gyűlést megelőzőleg Bánffy tanácskozott Szász Domokos püspökkel azon módozat felett, hogy miképp emlékezzen meg az egyházkerületi közgyűlés Kossuth Lajosról s akkor megál-

lapodtak abban, hogy Székely János kézdivásárhelyi református lelkész, volt 48-as honvéd, fogja ez irányban megtenni az indítványt, a mely indítványt azonban maga Bánffy báró szövegezte volt. Székely János még nyilatkozott is e tekintetben a kolozsvári lapokban, de a budapesti ellenzéki sajtó erről nem akart tudomást venni, hanem folyton hajtogatta, hogy Bánffy mily kegyeletlen Kossuth emlékével szemben.

Hogy Bánffy Dezső báró visszajött után részt vett az összes kegyeleti ünnepélyeken, azt már nem akarták észrevenni, nekik becsületesen kell az intenciókat, a nyilvánvaló tényeket és le kell rántani a kegyelet óriási, páratlan megnyilatkozását a pártoskodás posványába. Azok ugyan, kik soha se törődtek Kossuth Lajossal, nevezetesen a nemzeti párton, odáig is akartak menni, hogy olyan lármát csapnak, amíg csak szuszszal bírják, hogy Bánffy ne is elnökölhessen, ebbe a veszedelmes hajszába azonban még se mentek bele; észrevehettek még idejekorán, hogy ebben a közvélemény nem értene tréfát és nagyon hamar súlyos büntetés érhetné őket. — A közönség nem akarja, hogy a kegyelet tényéből hecczet csináljanak; hogy legdrágább szívbéli érzései megsértessenek, és így kénytelenek voltak legalább külsőleg ildomosan, habár a legméltatlanabb kifakadásokkal ezt a kérdést felvetni és lebonyolítani oly módon, hogy sem a ház elnökén, még kevésbé a kormányon kár nem esett, legfeljebb ők szenvedtek tekintélyben és befolyásban. Meszlényi és Szalay Imre azt is meg akarták próbálni, hogy Kossuth Ferenczet rá bírják, jönne el ezen vita alatt a ház karzatára. O azonban indignálódva visszautasította ezt az ajánlatot, kérdezve, hogy mit is gondolnak tulajdonképpen felőle, midőn ily kivánságokkal állanak eléje.

S mi volt mindennek a vége? Hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a háztapsai közt újra tudott szép szavakban Kossuth Lajos emlékének áldozni; hogy mintaszerűleg találta el a módot az olasz nemzet iránti barátságos és rokonszenves érzelmeinknek kitejézésére, akként, hogy az még a hármasszövetségnek is nagy előnyére vált. Alkalma nyílt kifejtetni a kormány eljárásának és álláspontjának teljes correctségét és helyességét, és az ellenzék legnagyobb ámulatára még azt is elérte, hogy épen Kossuth Lajos nevével kapcsolatosan felvetett kérdésben 67-es többséggel tudott pártjával győzni. Az ellenzék nagy győzelmi hadjárata tehát nagyon furcsán végződött és még sok ilyen győzelmet kívánunk neki.

BELFÖLD.

Papok harca egy röpirat ellen.

Közelebb a szabadelvű eszméknek egy lelkes barátja tót nyelven röpiratot irt a kötelező polgári házasságról, hogy a tót nép körében a papok egy része által elterjesztett téves tanokat kiirtva s a népet felvilágosítva. Jan M u d r o n c s e k álnév alatt s „O civilnam manzelstve“ czimmal jelent meg a röpirat, mely igen mérsékelt hangon, finom tisztességes tónusban van tartva s valóban igen hasznos szolgálatokat van hivatva tenni a tót nép körében. Természetes tehát, hogy a felvidéki ultramontanok e jó könyv terjedése ellen mindent elkövetnek s a „Szepeesi közlöny“ című klerikális lapban nyíltan fölhívják a papokat, hogy a röpiratot hiveiktől „kobbazzák el és hánják tűzbe.“ Nem tudjuk, hogy a tisztelendő urak ez új funkciót hajlandók-e teljesíteni, bár arra se hivatásuk, se jussuk. Csak azt jegyezzük meg, hogy a felvidéken egy másik tót röpirat is czirkál, amelyet pedig a katolikus papok irtak durva stílussal a szabadelvű irány ellen. Vajjon mit szólna hozzá a „Szepeesi közlöny“, ha a szolgabírók azt a röpiratot elkoboznák? Mert csak talán mégis csak közelebb állanak az elkobzás funkciójához, mint az úgy nevezett „lelki atyák.“

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, április 11.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br., majd Perczel

Dezső.

Jegyzők: Perczel Dezső, Molnár és Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin gr., Tisza Lajos gr., Szilágyi Dezső, Josipovich Imre, Hieronymi Károly, Bethlen.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja Szaplanczay Miklós ökörmzei képviselő megbízó levelét.

Kiadják az igazoló bizottságnak.

Ugron Gábor bizalmatlansági indítványt jelent be.

Elnök javasolja, hogy az indítványt szombatra tűzzék ki napirendre.

A kötelező polgári házasság.

Apponyi Albert gróf úgy látja, hogy a lefolyt hosszú vita rekapitulációjára nem alkalmas a jelenlegi hangulat. Amennyiben ezt mégis megteszi, csak feladatának felel meg. (Helyeslés balfelől.) Szó a kritikát úgy gyakorolta, hogy egyszersmind megoldási módot is ajánlott. E megoldási mód számos támadásban részesült, tehát kötelessége azt megvédelmezni. Csak tetszetős és a komoly bírálatot nem állja ki az az argumentum, hogy a jogállapoton ilyen, vagy olyan formakülönbséget tesz. A különbséget tényleg megteszi a közönség; ezt elismeri. De épen az, hogy a közönség a polgári kötetet erkölcsi szempontból kevesebbre tartja, épen ez a körülmény is csak azt bizonyítja, hogy a szóval által javasolt formája a polgári házasságnak, ajánlatosabb a társadalmi felfogás szempontjából is, amelyet, mint felfogóját a törvény által tiltott párbajoknál semmiféle hatalom sem ignorálhat. (Helyeslés balfelől.) Hivatkoztak szóval szemben, hogy az általa javasolt szükségbeli házasság surlódásokat keltett és hivatkoztak nevezetesen Baden nagyhercegségre. Ez nem bizonyít semmit, mert ott a konfliktus azért támadt, mert a papoknak kellett még ezekből a szükségházasságokból is az anyakönyvet vezetni és maguk a papok kérték az állami anyakönyvvezetést. Hasonló okokból az intézmény hiányosságából folytak a surlódások Poroszországban is. Ausztriában a felekezeti nélküliség okozza a zavarokat. Tehát mindezek a példák szóval ellenében fel nem hozhatók. (Helyeslés balfelől.) Eötvös Károly felolvasott néhány nyers részletet arról, hogy mint itéli el a polgári házasságot és milyen kevéssé tartja annak érvényességét egy röpirat. Hát biz ez így nem is lenne nehéz, azt követelni a papoktól, hogy egyházi házasságot tanítsanak annélkül, hogy bele ne ütközzenek az állami házasságba. Hiszen ezeket a porladá-

sokat sejtje a miniszter is, mert a kuriai bírásokodásról szóló javaslat már gondoskodik erről.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter: Nagyon helyesen! (Derűtség jobbfelől.)

Apponyi Albert gróf: Nagyon helyesen, ez igaz. Csak hogy akkor nem kell azt mondani, hogy a kötelező forma nem fog surlódásokkal járnai. (Helyeslés balfelől.) Ezután átér azon argumentumok rekapitulációjára, melyek őt a kötelező forma elvetésére bírják. Azt hiszik, hogy az a kiváltságos liberalizmus, melynek nimbuszában a jobboldal e javaslatlaltl sűtkérezett, jelentékenyen megingott s ma már a közönség tisztábban lát. (Helyeslés balfelől. Elénk ellenmondások jobb felől.) Aminthogy úgy is van, mert a kötelező polgári házasságot a liberalizmus paladiumaként oda állítani nem is lehet. (Helyeslés balfelől.) Utal különben arra, hogy 1884-ben az igazságügyminiszter is akceptálta a vegyes házasságot és az elvtelenség vádját, melylyel őt a kötelező polgári házasság hívéért ezért illették, azzal utasította vissza, hogy nem akarja erőszakolni a kötelező formát s ha azt nem kapja, egyelőre elfogadja azt a vegyes házasság. Es helyesen argumentált Szilágyi, akiről azonban most hasonlót kér szóla a maga álláspontjának. (Helyeslés balfelől.) Ami Irányit illeti, ismételtén kijelenti, hogy Irányi ismert határozati javaslatából szóla kérésére vetette ki a kötelező szót, s amiért szólot, mint a liberalis haladást előmozdító szövetségest üdvözölte. Ez tény és ez a tény. (Helyeslés és tetszés balfelől.)

Egyébként konstatálja, hogy nem tartja feltétlennek, hogy konfliktus lesz, ha a kötelező formát behozzuk. Lehet, hogy békés egyetértéssel majd sikerül a békés végrehajtás. De koncedálnia kell mindenkinek, hogy Poroszországba sem gondoltak eleinte a kötelező formára, csak később, a kulturharcz folytán. Már pedig a mi viszonyunk, az a ki konfliktus, amely állam és egyház között volt nem teszik jogosulttá, hogy mindjárt a radikális formához nyuljunk. Ha mégis megteszszük, féltő, hogy amint Poroszországban előzmény, a kulturharcz nálunk következmény lesz. (Helyeslés balfelől.) Sajnálja, hogy az a tárgy okaival argumentumával nem foglalkoztak a szónokok. A végrehajthatatlanságra Justh azt mondja, hogy miként lehet föltenni az országról, hogy itt nem volna intellektualis erő a javaslatok végrehajtására. Hát pedig az ország minden részében nehezen fog akadni, még azon bizonyítás után is, melylyel Hieronymi igyekezett a Házat megnyugtatni. Angliában az anyakönyvvezetőknek nálunk is akceptált kettős kategóriája ad a legtöbb okot a panaszra. Ugyancsak a panaszok föl fognak merülni nálunk is elkerülhetetlenül. (Helyeslés balfelől.) Gyanúsítás szóval szemben, mintha ő a protestánsok megnyerését czelozta volna. Ez a gyanúsítás olyan messze áll egész multjától, egész irányától, hogy talán felesleges is ellene bővebben védekeznie. (Helyeslés balfelől.) De való, hogy a 68-iki törvény megváltoztatásáért az a javaslat nem nyújt semmi kárpótlást. Ezt tagadni nem lehet. (Helyeslés balfelől.) Nem czáfolták meg szóla állításait a pénzügyi szempontokat illetőleg sem. Akármit beszél a miniszterelnök több lesz a reformok költsége félmilliónál.

Végül a leglényegesebb szempontról, a nemzeti szempontról: Az egyházi házasság jövőre luxus lesz. Es nem lesz semmi érvénye, mert minden a polgári formán fog mulni. Ennek hatása az lesz, hogy a nép elidegenedik az egyháztól és ezzel elveszti egyetlen erkölcsi bizalmát, hitét. — Es épen az a féltő, hogy ez a magyar fajnál fog bekövetkezni. Es féltő, hogy a nemzetiségeknel a dilemma másik fele, a polgári házasság válik ellenzenvenessé és ez csak öregíteni fogja az állam elleni gyűlölséget. (Tetszés balfelől.) Ez a reform új fegyvert ad a nemzetiségi izgatók kezébe és megosztja még a magyar társadalmat is és felébreszti a felekezetek között az elentétet is. (Helyeslés balfelől.)

Herman Ottó megdicséerte a kormányt, hogy pártkérdést csinált ebből a kérdésből. Hát ebből az esetből ez természetes volt. De előre ezt nem fogadhatja el, mert szomorú volna, ha a pártok vallási kérdések körül tömörülnének. Beláthatatlan a veszedelem, ami ebből következhetnék. (Helyeslés balfelől.) E javaslatok keresztül vitele után nem nyugalom következik, amint a kormány hiszi, ha-

nem következik a papi javak lefoglalása, mint mondta Eötvös Károly . . .

Eötvös Károly: Nem mondtam!

Apponyi Albert gróf: Ugy olvastam. De mondta legyen bárki, annak van igaza és nem a kormánynak, mert aztán jön a kérdések többi hosszú sora és nem lesz nyugalom többé. Ezért föntartja határozati javaslatát és nem fogadja el a reformokat. (Elénk helyeslés és taps balfelől.)

Ot peroz szünet volt.

Szünet után:

Elnök bejelenti, hogy Szmialovszky Valér elállott a zárszó jogától.

Eötvös Károly: Mindenekelőtt tiltakozva Apponyi azon gyanúsítása ellen, hogy ő a papi javak elvételét hangoztatta volna. Ennek a kérdésnek bolygatását sem szükségesnek, sem időszerűnek nem tartja, sőt sok tekintetben káros lenne az. O csak azt az egyet említette fel, hogy minden egyes felekezet bir vagyonnal, csak épen a legmagyarabb, egyház, a református nem, ez pedig bolond egy állapot. Ha a képviselő ur nemzetünk igaz, történelmének lapjait forgatni fogja . . .

Beöthy Akos: Hiszen forgatja.

Károlyi Gábor: Kifogatni kifogatja! (Nagy derűtség.)

Eötvös Károly: Megengedi, hogy Apponyi is tudja a történelmet de az iskola, amelyben nevelkedtünk, még sem egyforma. (Derűtség.)

Zárbeszédére áttérve, azt mondja, hogy első beszédében is azt, igyekezett bebizonyítani, hogy a javaslat elfogadása az állami egység szempontjából szükséges. Apponyi azt törekedett bebizonyítani, hogy az állam és egyház közötti surlódásoknak a javaslat elfogadásával vége nem lesz, ő igyekezni fog Apponyinak erre vonatkozó érveit igaz értékre leszállítani. (Helyeslés jött a baloldalon.) A nemzeti párthoz beszélve így folytatja; Önöknek hiába írának tankönyveket. Önöknek semmi Deák Ferencz és Kossuth.

Károlyi Gábor: Irassanak tankönyvet Sággyval! (Nagy derűtség.)

Eötvös Károly: Nem akar pártjával kormányra jutni, de fél attól, hogy ha oda jutnia, a t. képviselő ur rögtön háta mögé állana (Nagy zaj balközépen, felkiáltások: ki? ki az?) Abdikációról illetőleg, akiknek választási programjában már benne volt a kötelező polgári házasság. (Igaz, úgy van.) Szentiványi azt állította beszédében róla, hogy eltűné a nemzetben a szelid békót a szabadelvűség örre alatt. Kéréken tagadja ezt, mert épen az ő programjában van benne első sorban a teljes függetlenség. (Igaz, úgy van.)

Budapest, április 11. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Eötvös nagyhatású beszéde után Szmialovszky elállott a zárbeszédétől.

A bejelentett interpellációk elmaradtak.

Holnap beszélnek a miniszterek. Ez után névszerinti szavazás lesz.

Városi közgyűlés.

— Szélesend a torony alatt. —

Arad, április 11.

I.

Üres széksorok ásitottak tegnap délután 4 órakor Aradváros közgyűlési termében a tanács által elfoglalt zöld asztal felé. A nagy ürességben szinte feltűnt egy-egy városatya küzdelemre sejtető arca.

Lassan szállingóztak a törvényhatóság tagjai, mert a kiadott közügyi repertoír nem ígért semmit. Nem is adott.

A tárgysorozat 28 pontját vita nélkül, gyors egymásutánban s mindig a tanács javaslatához képes intézték el.

Mindössze annyit tudtunk meg a városi közgyűlésen, hogy Blaskovits Antal a legellenzékibb városatya később sehol sem helyezni el a város heverő pénzeit, semmint csak egyetlen egyszer is igennel szavazzon.

A csendes közgyűlés a következőleg folyt le:

II.

F á b i á n László főispán elnökle alatt jelen voltak, S a l a c z Gyula polgármester, S a r l o t Domonkos főkapitány, I n s t i t ú r i s Kálmán főjegyző, P a r e c s István és V a r j a s s y Lajos tanácsnokok, P e r g e r János dr. főügyész, K á d a s Kálmán és ifj. L ő o s Rezső aljegyzők, továbbá Virágh, Lajos, Szondy Béla, Dániel Kálmán, Reicher Károly, Bund Henrik Csiky Károly, Urbányi Béla, Kilényi János, Reicher Béla, Hadanyák József, Boros Vida, Kugler István, Schusztér Illés dr., Tisch Mór dr., Posgay Lajos dr., Szontágh Gyula, Madarász Antal, Szöllőssy Károly, Pollák Gyula dr., Jankovits György, Steiner Jakab, Blaskovits Antal, Mayer Miksa, Mittner József, Rózenberg Miksa dr., Reicher Ferencz, Dományi József, Sallai Béla, Avarffy Ferencz, Tenner Lajos, Kohn S. N. E. Illés László, Gyulai István, Klein Ignác Kremmer János, Lusztig Armin, Millig Mátyás, Marek Samu, Bauer Gyula, Nesnera Aladár, Neumann Dániel, Prodánovits Döme, Reinhardt Fülöp, Varjassy József, Steinhart Mór dr., Zemplényi Sándor, Vass Gusztáv, Hegedűs László, Weidenfeld István, Kiss István, bizottsági tagok és S o r b á n János, főispáni titkár.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván bejelenti P á l f f y Ede törvényhatósági bizottsági tag elhunytát, mely fölött a közgyűlés részvétét jegyzőkönyvbe iktatta.

A polgármester jelentését tudomásul vették. A belügyminiszternek az új gyógyszerár felállítására tárgyában hozott közgyűlési határozatot jóváhagyó intézkedését tudomásul vették.

A Beregszászban felállítandó II. Rákóczy Ferencz szobrára 100 frtot szavaztak meg.

A város múlt évi zárszámadása tudomásul vétetett a felterjesztették a belügyminiszterhez.

A róm. kath. kántori állás K o r o m György kérelmére továbbra is segédkántorral tölthetett be.

A belügyminiszternek a főtisztviselők fizetésemelését jóváhagyó intézkedését tudomásul vették.

J á n a s z k y Ödön fegyelmi ügye beszünttetett a visszatartott fizetése kiutalványoztatott.

A városi árwapénzek és a pénztárban kezelt pénzeknek az aradi pénzügyhatóságban történő elhelyezéséről szóló tanácsai jelentést névszerinti szavazással tudomásul vették.

A tanács jelentése T e d e s c h i Viktor-nak számvizsgálóul történt megválasztásáról, tudomásul vétetett.

A pénztárvizsgálati jegyzőkönyv helyeslő tudomásul szolgálat.

Az ujarad és vidéki népbank részvényeinek ovadékképessége kimondatott.

R a u c h e r Adolftól 13 □-ölyni Petőfi utczai telket vett meg a város.

K ő m i v e s Józseffel a szegényápolásban elhelyezettek élelmezésére kötött szerződés jóváhagyatott.

Az újtelepi és a gáji iskolák kibővítési munkálatait K o t s i s Lajos építésznek kiadták.

L i m b e k János boltbérlete három évre meghosszabbított.

P a r e c z István előterjesztette a toloncház már ismertett tervét és költségvetését. Előadta egyben a tanács javaslatát, mely szerint telekűl az élővizcsatorna Radnai uti tulsó parti telke jelöltessék ki s tétessék oly értelmű felterjesztés a belügyminiszterhez hogy a toloncház építéséhez a város nem járulhat hozzá. A t a n á c s j a v a s l a t á t e l f o g a d t á k.

A gázvilágítási szerződés felbontása a tanács által támogatott bizottsági jelentés értelmében mellőztetett.

A belügyminiszter intézkedése melylyel B l a s k o v i t s Antal és társainak ifj. M o s s o o z y Gábor külhatárbeli házának adómentessége ellen beadott felebbezését elutasította tudomásul vétetett.

C s u t a k Károlylyal egy nagykerületi telek eladására a szerződés megkötése elrendeltetett.

L e s z k a y Andrásal lakásbérletre. T y i r i t y á n Flórával földhaszonbérletre kötött szerződések jóváhagyatottak.

A tisztviselőknek a szerződéses határidők nyilvántartására vonatkozó kötelezettsége olyformán határozatott, hogy a szer-

ződések egy részét a számvevőség tartsa nyilván.

O z v. D u d á s Andrásné szülésznői oklevele meghirdettetett.

M ü l l e r Károly és társai indítványára a törvényhatóság a Kossuth szoborra 2000 frtot szavazott meg s elhatározta, hogy a nemzet halottjának rendezett temetésért Budapest fővárosnak átíratilag elismerését és köszönetet fejez ki.

A tanács előterjesztésére a közgyűlés az idén épülő csatornák költségeihez való hozzájárulásra s a házfedeleknek az utcza csatornákkal való összekötésére kötelezte a háztulajdonosokat.

Az italmérisi jövedék több jövedelméből előirányzatot felül utalványozott 6654 frt 78 kr külön letétként leendő kezelése elhatározatott.

Ezzel elnöklő főispán több tárgy hiányában a közgyűlést berekesztette.

Ülés vége 5 óra előtt.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 761.4 milliméter, délután 2 órakor 758.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 8.5, délután 2 órakor C° + 18.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 4. délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel felderült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 12. —

Száraz. — Enyhe.

HIREK.

Április 12. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Gyula. — Protestáns naptár: Gyula. — Görög-keleti naptár (március 31.): Hípáz. — A nap két 5 óra 4 perczkor, nyugszik 6 óra 26 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e p e t d i j t a l a n.

K ö l c s e y - K ö n y v t a r nyitva van szerdán és szombaton 8—12 és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigari iskola, földszint.

Április 15. Az arad-csanádi öntöző-csatorna társulat közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Április 16. Az aradi waggon-gyár részvénytársaság közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Április 19. Aradmegye tavaszi évnegyedes közgyűlése, délelőtt 9 órakor.

Május 6. Az arad-csanádi egyesült vasutak közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

— Személyi hír. N y á r f i Béla kihágási bíró, alkapitány — mint részvétel értesülünk — betegen fekszik. Felgyógyulásig a kihágási bírósgot J o ó Béla rendőrfogalmazó vezeti.

— Az aradi új vashidak. Aradváros köztörvényhatósági bizottságát F á b i á n László főispán f. hó 16-án d. u. 4 órakor rendkívüli közgyűlésre hívta össze, melyen kizárólag csak az új vashidak ügyét fogják tárgyalni. A főispánnak erre vonatkozó meghívója így hangzik:

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1894. évi ápril hó 16-ik napján d. e. 4 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésére a törvényhatósági bizottsági tagokat tisztelettel meghívom.

Tárgy: A nagymélt. pénzügyi m. kir. miniszter ur intézkedése Arad várossal Új-Araddal és a várral összekötő vashidak építése tárgyában.

Arad 1894. évi ápril hó 10-ik napján.

F á b i á n László,
főispán.

— Aradváros a Kossuth-szoborra. Arad város törvényhatósági bizottsága tegnap délután tartott közgyűlésében M ü l l e r Károly és társai törvényhatósági bizottsági tagok indítványára kétezer forintot szavazott meg a Kossuth szoborra olyformán, hogy az első 1000 frt az idén, a második pedig jövőre számoltassék el a rendkívüli kiadások terhére. Egyben egyhangulag határozta el a közgyűlés, hogy Budapest fő- és székváros törvényhatóságának a temetés

rendezéseért átíratilag mond elismerő köszönetet.

— A kereskedelmi és iparbank részvényei. A felszámolásban levő Aradi kereskedelmi-és iparbank, mint értesülünk, a mai naptól kezdve a folyósított negyedik részletet, egy egész részvényre 45-frtban egy fél részvényre 22 frt 50 karban az aradi ipar és népbank pénzváltó-üzlete által fizeteti ki.

— Az idei hadgyakorlatok. A közös hadseregnek épűgy mint az osztrák és a magyar honvédseregnek ezidei fegyver gyakorlatainak programja végleg meg van állapítva s azt már a király is jóváhagyta. Az illető területi parancsnokságok már meg is kapták az erre vonatkozó utasításokat. A program főbb érdekes pontjai a következők:

Hadtestgyakorlatok kölcsönösséggel, és pedig a hadtestek kebelében megelőzőleg keresztülvitt gyakorlatok után, a monarkia két pontján lesznek az idén; és pedig az 1 (krakói) és 9. (józsef-tadti) hadtestek között szeptember hó elején, valószínűleg a cseh-sziléziai határon. Ezen zárhadgyakorlaton, melyek egy pihenő nap beleszámításával valószínűleg öt napot fognak igénybe venni, a király is jelen lesz, és szept. 6-ikán záródnak. Hasonló nagy hadtestgyakorlatok kölcsönösséggel lesznek a 4. (budapesti) és 6. (kassai) hadtest között szeptember hó második felében és pedig előreláthatólag Nógrádmegye területén. E hadgyakorlatokon honvéds csapatok és tetemesen megszaporított lovassági csapatok is fognak részt venni. E zárhadgyakorlatokat is személyesen fogja végig szemlélni a király. E gyakorlatok szintén öt napot fognak igénybe venni és szeptember 21-ikén fejeztetnek be. E két nagy hadtestgyakorlatnak vezetését maga A l b r e c h t főherceg s a vezérkar főnöke B e c k báró tábornagy fogják átvenni. A 2., 3., 5., 7., 8., 12., 13. és 14. hadtestek gyalog hadosztályokban esetleg lovassdandárokból fogják gyakorlataikat végezni. A 10. és 11. hadtestnél azonkívül lesznek lovassági hadosztálygyakorlatok is. Boszniában a 15. hadtest a hadtestparancsnokság belátása szerint fogja zárhadgyakorlatait végezni, a zarái katonai parancsnokság pedig a parancsnok intézkedése szerint. A századoknak tartalékos legénységgel való kiegészítésére vonatkozólag már megtörténtek az intézkedések s ezeket közzé tette a rendeleti közlöny. Azok a tartalékosok, a kik a hadtestgyakorlatokon vesznek részt, 20 napot, a többiek pedig egy turnusban 13, vagy két turnusban 16, némelyek pedig egyszerre 16 napra lesznek behíva. A 3., 5., 7., 8., 12., 13. és 14. hadtestek szept. 7-ikén fejezik be ez idej gyakorlataikat.

— A törvényhatóságok közigazgatási bizottságai részéről a pénzügyminiszterium ügykörére nézve a félévenként felterjesztett jelentések átvizsgálása alkalmával több ízben tapasztalta a miniszterium, hogy az egyes adók kivetésére és behajtására, valamint az adóhátralékok és adófizetési eredményekre vonatkozó adatai és kimutatásai közt feltűnő eltérések mutatkoznak. Kitűnt, hogy ezeknek oka az, hogy a féléves eredmények helyett az egész évi vételek fel a kimutatásokba és hogy az év közben előállott s a múlt évekre vonatkozó utólagos adó elő-és leírások nem a folyó, hanem a múlt évi adótervezéshez számítottak. E szabálytalanságok megszüntetése végett kijelenti a pénzügyminiszter, hogy a jelentésekben mindenkor a félévi tapasztalatok és eredmények tüntetendők fel és hogy iránvadó szabályul szolgáljon az, hogy a folyó év folyamán keletkező utólagos pótelőírások, habár múlt évekre szóló kivetést tartalmaznak is, a folyó évi tartozáshoz számítottassanak.

— A temesvár-lippai vasut végrehajtó bizottsága T e l b i s z Károly dr. kir. tanácsos, polgármester elnökle alatt ülést tartott, melyen részt vettek: D e s c h á n Achill alispán, G ö r g e y Gyula nagybirtokos és P á l f f y Elemér orsz. képviselő. A bizottság megvizsgálta a Z i e l i n s z k y Szilárd mérnök által elkészített terveket és azokat elfogadta. A bizottság a terveket felterjeszti L u k á c s Béla kereskedelmi miniszterhez és megkéri a minisztert, hogy a vasut közigazgatási bejárását elrendelni méltóztassék. P á l f f y Elemér orsz. képviselőt megkereste a bizottság, hogy az elintézés sikeresítése és gyorsítása érdekében a miniszternél közbenjárjon. A jó-

vághagyott tervek leérkezése után az érdekelt városokat és községeket meghívják a bejárás-hoz. A tervezett vasut a következő községeket érinti: Gyarmathá, Csernegyháza, Bruckenau, Fibis, Máslak, Német-Remete, Charlottenburg, Alios, Hidegkut, Zábrány, Ujfalu és Lippa. Lippánál új Maroshida-t építenek és azon át kötik össze a h. é. vasutat a m. kir. államasutak radnai-lippai állomásával.

— **Aradváros közegészségügye.** Posa Lajos dr. Aradvárosi tisztifőorvosának múlt havi közegészségügyi jelentését az alábbiakban ismertetjük: Az egészségi viszonyok az előző havihoz képest jelentékenyen javultak. Az összes halálozás 25-tel volt kevesebb a városi újszülöttek száma a városi halálozást 83 esettel felülhaladta. A hurutos és a gümőkóros légzőszervi betegségek száma csökkenett nagyobb számban. Az influenza eltűrében volt. Fertőző kórformák, a difteritiszen kívül alig jött elő. Nevezetesen a typhus; a vörheny 2 esettel, a bányahimlő egyszer lett bejelentve. A difteritis járvány szűk korlátokra szorított. Előfordult 29 eset (2-vel több mint februárban); lefolyására nézve sokkal enyhébbnek mutatkozott csak 3 áldozatot követelt. Trachoma beteg szaporodás 4; apadás 6; Maradvány márczius 31-én 11. A kórházban van 9. idegen 5. Elhunyt összesen 101 egyén; ezek közül 56 fi, 45 nőnemű, idegen 11, városi illetőségű 90. A városi halottakból esik a belvárosra 22; Pernyávrára 20, Sarkadra 11, Ujtelepre 4, Gájra 9, Ségára 7, tanyákon 1, a kórházakra 16, főhalálók: vele szül. gyengeség s alkati hiba 12; rángás 10, tüdővész és aszkór 17, tüdőlob 12, agybaj 4, szivbaj 1, torokgyík 2, difteritisz 4, vörheny 1, béllob 1, rákgyenyv 6, vízkór 2, májbaj 2, influenza 1, véglengyülés 7, stb. Baleset 1. Öngyilkosság 3. Halva született 7. Az összes elhaltak közül orvosoltatott 89. A városi halálozás évi aránya a hóban (a polgári népességhez képest) 24,4 pro mille. Korra nézve elhalt a városi lakosságból 1 évig 32, 2-5 évig 12, 6-10 évig 11, 11-20 évig 3, 21-30 évig 4, 31-40 évig 9, 41-50 évig 10, 51-60 évig 5, 61-70 évig 5, 71-80 évig 6, 80 év felett 3. Elve született az anyakönyvi kivonatok szerint 177 (48-szal több mint februárban), ezek közül 74 fi, 73 nőnemű, törvénytelen 30, iker 3 pár, szomszéd községbeli illetőségű 4. A városi születések évi aránya a hóban (a polgári népességhez képest) 47,0 pro mille. Házassult 26 pár. Orvosrendőri hullaszemle volt 9 esetben. törvényszéki boncolás egyszer. Orvosrendőrileg vizsgáltatott 134 letartóztatott egyén. A dajkált kisdetek létszáma volt márczius végén 226.

— **Egy híres lovas szerencsétlensége.** Em-lítettük tegnapi távirataink közt, hogy a hadseregnek egyik leghíresebb lovasát, az aradi lóversenyeken is jól ismert és több első díjat nyert Lázár Béla huszárfőhadnagyot, a ki a múlt heti alagi lóversenyeken is kitüntette magát bravuros lovagolásával, néhány nap előtt az a baleset érte, hogy lováról leesett és megsértette a fejét. Az erős szervezetű ember nem tulajdonított bajának komolyabb jelentőséget és tovább is részt vett a versenyeken, noha feltűnő viselkedésével több ízben magára vonta a figyelmet. Még a múlt csütörtökön is lovagolt Alagon, de hazajövet agybántalom tünetei mutatkoztak rajta. Dühön és síróhám lepte meg úgy, hogy a katonai kórházba és onnan tegnap a Schwarzer-intézetbe kellett szállítani, ahol most deliriumban fekszik. Az orvosok kevés reményt kötnek fölépüléséhez. Bajtársai és sportkörökben a legmélyebb részvétet kelti a híres lovas szomorú esete.

— **Élet és halál.** Aradváros területén a múlt héten született 22 fi és 13 nő, összesen 35; meghalt 12 fi és 14 nő összesen 26 egyén. A születések évi aránya 39,7, a halálozásoké 29,5 pro mille volt. A szünőben lévő difteritisznek a múlt héten már csak egy áldozata volt.

— **A közúti vasut nyári menetrendje.** Az aradi közúti vaspálya társaság a következő értesítést teszi közzé: 1894. évi április 15-iktől további intézkedésig kocsijaink az indóháztól Buzsáki g. délelőtt 7, 8 és 12 órakor, délután 3, 4, és 6 órakor közelednek. Az

indóháztól a városba az első koci reggel 5 órakor, az utolsó koci a pesti vonat indulása után mintegy 9 óra 45 perczkor indul. Külön kocsik a nappali órákban rendelkezésre állanak. Bérletkönyvek a kalauzoknál kaphatók. Egyszersmind tudósítjuk a tisztelt közönséget, miszerint a személykocsikkal szállított podgyász és máhákért sem a társaság, sem annak közegei nem vállalnak semmiféle kezességet. Az igazgatóság.

— **A Körös titka.** Stáb Pál, kisje-női lakos a múlt hó 17-én nyomtalanul eltűnt. Keresték, kutatták mindenütt és sehol a legkisebb nyomra nem akadtak, mely feltalálására vezetett volna. És most mikor már övéi belenyugodtak volna a hirtelen eltűnés fájalmába, most szakadnak fel újra a sebek, mikor a Fehér-Körös, az erdőhegyi szőlőknél kivetette a szerencsétlen embert. Hogy mi vitte e tetre, az a Körös titka.

— **Ujonzállítás.** A radnai járásbeli ujonzállítást tegnap fejezték be, s eredménye a következő: Felhiva volt összesen 602 hadköteles. Ezek közül besoroztatott az ujonzajutaléokra és pedig az ajánlás és beosztás fenntartása mellett a császáriakhoz 196, a honvédséghez 5. Besoroztatott továbbá a póttartalékba és pedig a beosztás fenntartása mellett és csaiádfenntartó minőségben nyert kedvezmény folytán 5, mint kevésbé alkalmas 17, s a honvédséghez való beosztással, mint kevésbé alkalmas 1. Besoroztatott tehát mind-össze 224. Hadiszolgálatra alkalmatlannak és korosztályába visszahelyező dőnek osztályoztatott 226, fegyverképtelennek találatot 82, s mint végkép alkalmatlan, avagy elajstromban tévesen felvett egyén töröltetett 21. Felülvizsgálatra küldetett 4, kórházba utaltatott 1 s a fősorozástól távol maradt 44 hadköteles. Az ujonzállítási bizottságban a hadsereg részéről Vesics őrnagy, hadkiegészítési kerületi parancsnok, Rottemberg dr. ezredorvos és Denifléé főhadnagy; a honvédség részéről Barta százados, honvédkiegészítő parancsnok, Kopár dr. ezredorvos és Palatinus százados a köz-igazgatási hatóság részéről Szathmáry Gyula kir. tan. alispán, Csukay Sándor főszolgabíró, Walthier Adám dr. járási orvos, Bárdy Kálmán soborsini és Dánu György tótvaradi hőrjegyzők, mint bizalmi tagok vettek részt.

— **Kellemetlen hidegfürdő.** Tegnap reggel Szénási Agnes ujaradi leányzó két kanta tejet akart behozni az aradi piacra. A hidon 4 kr. vámot kellett volna fizetnie. Hogy a vámot blicczelje, a hidalattátgázolta Maroson. Kellemetlen volt a hidegfürdő, de még kellemesebb az, hogy az aradi parton már várta a vámszedő s a kihágási bíróság elé állította, a mely a leányzót az elblicczelni akart vámdíjak tiszszerezésével büntette. Mégis 10 krral olcsóbban fürdött, mintha Simay bazénját használta volna.

— **Nem lesz patika.** Medgyes-Bodzás, illetve Medgyes-Egyháza kérelmét patika felállításáért eutasította a megyei közgyűlés. A miniszter pedig jóváhagyta az elutasított kérelmet.

— **Erdélyi Náci handája.** Még most is belerezeg a szívünk, ha visszaidéznünk egy-egy édes dallamot, mely az eltávozott Rácz Gyula és Erdélyi Kálmán hegedűjéről röppent el. De sajnáltuk, mikor elmentek, de nagyon marasztaltuk! A cigány-művészek két napig Lippán ragyogtatták tehetségüket Tulipán Sándor, a „József főherczeg“ szálloda vendéglősnél. Szorongásig megtelt mind a két nap a nagy terem, hogy hallhassák a fűlbemászó, lélebbe lópodzó, édes dalokat. Nagy hatalma is van annak a pár hurnak, Messzi, messziről tudja maga után csalni a nemes nóták híveit. Aradról, Szegedről, még Pestről is jöttek a bandái után, hogy lelkek újra éledjen a dalban. A barna, szép fiúk pedig reá-hajtották fejüket a hegedűkre és sirt a nóta sirt, majd meg kaczagott és a fájó hangokra nem egy szép lippai asszony szemében csillant meg az ér-zés könnye, s a kaczagó dalra újra mosoly szö-kött minden ajkra.

— **Szeszes italok kimerése a kaszinókban.** Széles körökben fog érdekelni a pénzügyminiszternek egyik pénzügyigazgatóságához intézett leirata, a melyben kijelenti, hogy midőn a kaszinóhelyiségekben a közönségnek italokkal való ellátását italmé-
rést engedélyvel bíró valamelyik helybeli

bérlő vállalta el, ez a kimerő ily esetben külön kimerési engedélyt nem köteles vállalni, hanem a kimerést a táncmulatságok alkalmával is gyakorolhatja az üzleti helyiségére nézve kiadott engedély alapján s csak az ellenőrzés szempontjából tartozik ezt az üzlet-helyiségen kívüli kimerést az adószedésre jogosítottnál előre bejelenteni. A midőn azonban a kizárólagos szeszitalmérés jog van beadván, égetett szeszes italok kimerése a kaszinóban tartott mulatságok alkalmával csak a kizárólagos szeszitalmérés jogbérő külön engedélyje alapján gyakorolható.

— **A nadabi malom alatt.** Sugár János, simándi lakos buzát vitt a malomba. Meg-meggörnyedt a zsák terhe alatt, hanem azért vitte. Mikor aztán odaért a Nádorcsatornához megcsuszott és belezuhant a vízbe. Most ott fekszik a nadabi malom alatt s hall-gatja a malom örök álmatlító zugását.

— **„Csendes eső veregeti ablakom.“** Felhőtlen ég; sehol sehol egy tenyérnyi felhő, melyből az a jótékony eső, melyet mostanában annyian óhajtanak, lehullanna. Hiába énekl a város száz meg száz leánya, asszonya: Adj isten sok esőt . . . Nem akar esni. Es mi történt tegnap. Az ég elborult, felhő rongyok uszták be és — oh údv — eső csöppek kezdtek hullani az égből, tisztán az égből jöttek. Sajna csak cseppek voltak. Mikor jó a nap mikor mondhatjuk: csendes eső veregeti ablakom . . .

— **Névmagyarosítás.** Meisel Sámuel dr. kurticsi lakos belügyminiszteri engedéllyel „Gelléri“-re magyarosította nevét.

— **Diurnista és a koldus.** Lehorgasztott fővel támolyog a diurnista az utcán. Uros a zsebe, mintha guta ütött volna bele. Csonka koldus tartja elébe a kalapját:

— Egy krajczárt csak: . . .

A diurnista megszaporazza a lépéseket.

A koldus utána hujánt, hatásosan tördelve a szót.

— **Negyvennyolczas honvéd** vagyok.

Visszafordul Sanyaró Vendel s ökölbe szoritott marokkal legyint a karjával:

— Nem bánom én, ha mindjárt honal-pító is.

— **Tragédia az esküvőn.** Székesfehérvárról írják, hogy vasárnap megrázó tragédia történt Szabad-Battyány községben. Akkor esküdött meg a templomban Schweiger István szárhegyi gazdaember Karlovits Máriaival, a falu híres, szép leányával. Esküvő után kocsira ültek, hogy hazatérjenek, de a lovakat kocsisuk, Varga Lajos ostromozása megvadította, úgy, hogy a koci, melyben nyolczan ültek, még a faluban beledült az árokba, maga alá temetve a benne-ülőket. Mikor a szép menyasszonyt a koci alól kihúzták, csak ennyit mondott:

— Jaj de sötét van.

Azután meghalt. Völegénye, Schweiger István is eszméletlenül hevert: agyarázkodást szenvedett. A völegény apja arczát zuzta össze. Karlovits József a leány apja karját törte el. Ordög Pál kis-lángi urasági kocsis a hátán, vállán és oldalán sebesült meg. Bogdán Erzsébet 16 esztendő leányka, a ki nyoszolyó volt, a szemén szenvedett súlyos zuzódásokat. A kocsisnak semmi baja sem történt. A sebesültek állapota nem veszélyes. A kocsist a büntető törvényszék elé fogják állítani. A szerencsétlen menyasszonyt fölbontották s a halál okául agyarázkodást állapítottak meg. A bontás alatt idegrázó jelenet történt. A halott leány édesanyja berontott a bontóterembe görcsös zokogásban tört ki s a következő pillanatban eszméletlenül rogyott össze leánya holtteste előtt. Mikor ezt az asszony férje meghalotta, ő is betámolygott a halottas szobába s kétségbeesve kiáltozta!

Megölték a feleségemet is! A két orvos csak nagy nehezen tudta az ájult asszonyt eszméletre hozni. Mikor föleszmélt, valóságos örületbe tört ki, öklével verte az ajtót, átkozódott és lélebbe vágó hangon sikoltotta:

— Adjatok vissza a leányomat!

Karlovits Máriaat tegnap délelőtt temették el. Megsíratta két falu leánya, legénye.

— **Meghasadt a szive.** Tegnapelőtt ment végbe Szoboszlón az ujonzajutás. Ez alkalommal bevették Szoboszlai Sámuel módos gazda nagyobbik fiát Jánost is, a ki szüleinek jobb keze volt a gazdaságban. Be-

teges édes anyja, mikor meghalotta, hogy fiát besorozták fájdalomnak a sulya alatt összerogyott eszméletlenül s néhány percznyi vívódás után meghalt. Hazatérő fia már csak édes-anya holttestét találta. Általános a részvét a szegény anyja és családja iránt.

— **A nagyváradi kereskedelmi akadémiák keleti útja.** A nagyváradi kereskedelmi akadémia hallgatói már visszatérőben vannak keleti expedíciójukból. Szombaton érkeztek Szulinából Galacra, a hova Gilles osztrák-magyar főkonzul, gróf Forgas, a bukaresti német követ, a dunabizottság fellebörgött hajóján Bukarestből eléjük mentek. Az „Auróra” nevű hajót, a melyen az expedíció tagjai odaértek, Galacban Brailában az osztrák-magyar konzul, a prefektus, a hírlapok képviselői, és a magyar-egylet fogadták. Vasárnap bucsuébéd volt az Aurórán: s hétfőn keresztül utaztak Románián egész Brasóig. A társaság, hacsak valami közbe nem jön, ma délben érkezik vissza Nagyváradra.

— **Hajóösszeütközés a Dunán.** Tegnap délelőtt hajóösszeütközés történt a Dunán, a mely könnyen végzetessé válhatott volna. A magán tulajdon képező Nemzet nevű csavargózs a Dunán felülről jövet a mohácsi szénrakodónál fordulni akart, de e közben nagyobb léket ütött a dunagőzhajózási társulat tulajdonát képező 896. számú szenes hajón. Az összeütközés után ez utóbbi gyorsan süllyedni kezdett s már-már elmerült, mikor a közelében fél gözzel álló „Kolorat” gőzös kapitánya, lélekjelenlétével felismervén a veszélyt a süllyedő hajót a tulsó part mentén huzódó zátonyra vontatta.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Az „aradi I. Concordia” betegsegélyző egylet” kötelességét véli teljesíteni, midőn Tischer Mór dr. volt egyleti orvos urnak önkényes távozása alkalmával 9 évi lankadatlan és tevékeny buzgalmaért ez uton is, a nyilvánosság előtt legőszintébb köszönetét fejezi ki Kleins Ignác elnök, Krausz Jónás titkár.

— **Fogadások a polgári házasságra.** A polgári házassági javaslat fölött már a küszöbön áll a szavazás. Lehetséges, hogy már ma megtörténik, de holnap bizonyos. A szavazás iránt mindenfelé rendkívül nagy az érdeklődés mérlegelik az eshetőségeket, tipelik a szavazatokat, akár egy verseny előtt. Arról szó sem lehet már, hogy meg ne szavazzák; most csak az a kérdés: hány szavazat lesz a többség? Számos fogadás történt már. De egy sem olyan érdekes, mint gróf Szapáry Gyula és Széll Kálmán fogadása. Gróf Szapáry Gyula egy négyes fogatot kötött le Széll Kálmánnak arra az esetre, ha a javaslatnak 70-nél nagyobb lesz a többsége. Ellenben ha 70-nél kevesebb lesz a többség, akkor Széll Kálmán tartozik egy négyes fogatott adni Szapáry Gyulának. Mi meg tudnók ma is mondani, ki lesz a négyes fogat, de nem rontjuk a vesztés fél kurta reményét.

— **Megszökött segédjegyző.** Kiss Balázs somi segédjegyzőt gavalier fiatalembernek ismerte mindenki a környéken s éppen ezért különös kegyben állott a vidék hölgyeinél. A szolid, tisztességes fiatal embernek ismert segédjegyző azonban e napokban különös meglepetést szerzett tisztelőinek. Megszökött Amerikába egy szintén odakészülő paraszt emberrel. Ekkor tűnt csak ki, hogy nagyobb sikkasztást követett el a jegyző és a község birájának karára. Az esetet tüstént feljelentették a járásbírósnak, mely a szökevény elfogatása iránt Bécsbe és Hamburgba azonnal táviratot küldött.

— **Gyilkosság önvédelemből.** Kisteleken önvédelemből lett gyilkos Vetter Mátyas csendőr. Vetter tegnap éjjel kötelességszerűleg megjelent a gazdasági körben, hogy a záróra betartása miatt intézkedjék. Itt azonban Kolloncsi János pénzügyőr-felvigyázó ellenszegült, majd karddal támadt rá s lecsavarta a szuronyát. Vetter erre szabályszerűleg rálépett a pénzügyőrré, s szíven találta a szerencsétlent, aki azonnal meghalt. Vetter rögtön jelentkezett az örparancsnokságnál.

— **Dráma a turfon.** Egy fiatal házaspár drámájának az utolsó felvonása játszódott le tegnap a vinczenesi lóversenyterén. A drámának egy fiatal aesszi lóversenytéren. A drámának egy fiatal aesszi lóversenytéren. A drámának egy fiatal aesszi lóversenytéren.

hogy megcsalják s fegyvert fog a kezébe. Sch. bárónéknak hívják ezt a boldogtalan aszszonyt, a kinek megsugták, hogy férje, a francia arisztokrácia egyik előkelő tagja, egy félvilági hölgygyel folytatott titkos viszonyt. A báróné tegnap a vinczenesi lóversenyterén csakugyan meglepte férjét a kedvese társaságában s kétségbeesett felindulásában a hűtlen férjet két tördőfesssel halálosan megsebezte. Mikor a báróné a rendőrség letartóztatta, a közönség az asszony pártját fogta, utóbb azonban akadálytalanul engedte elvezetni.

— **A jászberényi rendőr sztrájk.** Jászberényből telegrafálják, hogy a rendőrök újra sztrájkolnak s így a város rendőrök nélkül van. A sztrájkolók tudvalevőleg azzal a kikötéssel huzták fel újra a mondurt, hogy ezt csak addig viselik, míg a város képviselőtestülete a kert hatvannyolcz forint fizetésemelést meg nem szavazza. A képviselőtestület mai ülésén csak harmincznyolcz forint fizetésemelést szavazott meg. Mikor a rendőrök ezt megtudták, azonnal levetették a mondurt és újra megkezdték a sztrájkot.

— **Hő-és légmérsék, időjárás.** A tisztifőorvos jelentése szerint az elmúlt hóban Aradon a hőmérő legmagasb állása C+17.2 márczius 15. d. u. legalantabb állása C.—4.5 márczius 27. éjjel jegyeztetett. A légsúlymérés állása 778.7 mm. legmagasb, és 746.0 mm. legalantabb pont között ingadozott. Az időjárás hűvös, tulnyomólag derült s felette száraz volt, gyakoribb erős széláramlással. Kissé esett 4 nap; csepegett háromszor, fagyott (inkább éjenkit) 16 nap. A csapadék magassága 19 mm. Úralgó szélirány volt a nyugati és keleti egyformán váltakozva.

— **Pályázatok.** A nagykanizsai jbiróságnál hivatalozgái állásra 4 hét alatt. — Az aradi tsvszéknél ideigl. albirói állásra 2 hét alatt. — A kiskőrösi jbiróságnál telekkönyvvezetői állásra 2 hét alatt. — A nagybreznai jbiróságnál albirói állásra 14 nap alatt. — Az aranyosmaróthi tsvszéknél birói állásra 2 hét alatt.

HYMEN.

Khárm László temesvári kir. járásbírósi hivatalnok tegnap jegyezte el Aradon Kulcsár József egészségügyi biztos kedves és szép leányát, Mariska kisasszonyt, Gondal László színházi pénztáros sógoranjét.

GYÁSZROVAT.

† **Halálozás.** Mély részvételt vettük a következő gyászajpot: Marx Antalné született Nagy Gizella saját, valamint anyósa özvegy Marx Antalné született Krah Petronella, testvérei, sógorai, fivérei, sógoronői és számos rokonai nevében mélyen szomorodott szívvvel jelentő felejtethetlen szeretett férjének, fiának, fivérüknek, sógoruknak Marx Antal magyar állam vasuti állomás főnök, hosszúsas szenvedés után, boldog házasságának 12 ik és életének 37-ik évében folyó hó 10-én délután 1 és fél óraker a mindenható rendei kezéséhez képest történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága hűlt tetemei folyó hó 11-én délután 5 óraker Radna állomáson a pályaudvaron beszenteltetni és folyó hó 12-én délután 3 óraker Temesvárt a pályaudvarról a Józsefvárosi róm. kath. sírkertben a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni fog. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 13-án délelőtt 9 óraker fog Temesvárt a József-külvárosi plébáni-templomban az egek urának bemutatatni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Munkaadók figyelmébe.** Kellemtelenségek és zaklatások kikerülése végett figyelemzetnek mindazon munkaadók, kiknek alkalmazottjai mint kötelezett tagok az aradi kerületi betegsegélyző pénztárnál beirva és nyilvántartva vannak, hogy az azok után a folyó évi I.-sö negyedének lejártával esedékessé vált, most már hátralékos járulékaikat annál is inkább lefizessék, minthogy a hátralék kimutatások e hó másodig felében az 1891. évi XIV. t. cz. 24. §. sz. a. értelmében leendő hiv. eljárás ozéjából a város adóügyi tanácsához áttétetni fognak. Az igazgatóság.

TANÜGY.

(—) Az aradvidéki tanító-egylet aradi fiókbizottsága f. hó 12-én, d. u. 4

óraker az egyesület helyiségében ülést tart, melyre a bizottság tagjait van szerencsém tisztelettel meghívni. Az ülés tárgyai: 1. Előnköi megnyitó és jelentés. 2. A gyermek és játékaik című tételről értekeznek Taba Kovits Mariska k. a. 3. A scher J. „Briefe an meine Tochter” című művét ismerteti Városi Malvin k. a. 4. Felolvasás „A család és iskola egymáshoz való viszonyáról” Pituk Béla által. 5. Indítványok. 6. Jegyzőkönyvet hitelesítő kiküldése. Aradon, 1894. április hó 9-én. Csik János, f. biz. elnök.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Április 12. (Csütörtök) A párisi, vigjáték; Náday Ferencz negyedik vendégjátéka.

Április 13. (Péntek) A troubadour, opera.

Náday Ferencz, mint vendég.

— Rosenkranz és Guldernstern. —

(K. M.) Klapp Mihály régi, de még mindig kacagató vigjátékában lépett fel harmadszor Náday Ferencz, a nemzeti színház művésze.

Rosenkranz báró finom salon alakját mutatta be Náday a tökély magaslatán álló alakításban.

Olyan szerep Klapp e Rosenkranz bárója, melyet nem kiabáló kitörésekkel, hatásvadászó poscokkal, hanem csak sima, finom játékkal lehet érvényre emelni.

Náday olyan módon játszotta meg ezt a határozottan nehéz szerepet, mely alakítása mintául szolgálhat mindenkor, minden körülmények között bárkinek.

Nyílt színen is kapott tapsot és a felvonások után többször szolították a lámpák elé.

Helyes felfogás, a kiosztott szerepek jó megjátszása jellemzi a tegnapi előadás hölgy szereplőit: Delli Emmat, Kaczer Ninát, Lubrinocz Juliát.

Hálás epizód-szerepöket utolsó szöig kiaknálták Gál Gyula és Foriss Pista. Beszédjük, maszkjuk kitünő volt, egyedül a megjelensök is mosolyt keltett.

Érzelemben szerepét Tompa érzéssel is alakította Balassa természetességével, Csatár magával a szerepével, Ronaszék ki nevetésével hatott.

A felvonások hosszú időközben következtek egymásután, különben a darab menete gyors, de nem egészen összevágó volt.

Az előadást majdnem telt ház nézte és tapsolta.

* **A Magyar Nők Lapja** 16-ik száma mint rendezés, most is igen gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. Cikkei a nők társadalmi kérdésével, háztartással, divattal foglalkoznak; szépirodalmi közleményeit a legjobb írók szolgáltatják. Kiválóan érdekesek művészileg készült képei és terjedelmes divat melléklete. A lap előfizetési ára egy negyed évre 1 frt 50 kr. Megrendelhető minden postahivatalnál, és Budapestben, felső Erdősor 26.

TÁVIRATOK.

A szabadelvű párt értekezlete.

Budapest, ápril. 11. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpárt holnap este értekezletet tart, tárgya a házassági javaslat részletes tárgyalása.

A főváros közgyűlése.

Budapest, április 11. (Saj. tud. táv.) A főváros közgyűlésén Polonyi megróni indítványozta a pesti katolikus papokat Kossuth halálának lobogóval való nem gyászolásáért.

Romeisz plébános beszédére Polonyi indítványát leszavazták.

A holnapi szavazás.

Budapest, április 11. (Saj. tud. táv.) Mivel a képviselőház holnapi ülésében előre láthatólag csak Szilágyi Dezső és Csáky Albin gróf fognak beszélni, a szavazás, mely névszerinti lesz és mely elé az egész művelt világ a legnagyobb ér-

deklórással tekint, körülbelül 12 óra-
kor lesz.

Lehet hogy két névszerinti szavazás
lesz, mivel mint halljuk *Polonyi* bizalmat-
lansági indítványa felett is névszerinti sza-
vazást fognak kívánni, még pedig a sza-
badelvü pártból kilépettek kezdeménye-
zésére. Azonkívül még négy szavazás lesz
a törvényjavaslattal kapcsolatos különféle
kérdésekben.

A Kisfaludy társaság Kossuthról.

Budapest, április 11. (Saj. tud. táv.)
A Kisfaludy társaságban Gyulai Pál len-
dületesen megemlékezett Kossuthról.

Ugron indítványa.

Budapest, április 11. (Saj. tud. távirata.)
Ugron bizalmatlansági indítványa, melyet
ma beterjesztett, így hangzik: „A kor-
mány a nemzet megbizottja és a korona
tanácsosa. Hivatása a nemzet akaratát
érvényesíteni s ahhoz a korona szentesi-
tését megnyerni. Kötelessége a nemzet
közfelfogása és a törvények értelmében
kormányozni. A kormány kezdettől fogva
elhanyagolta a nemzet és a korona kö-
zött a mult megítélésére nézve egyetér-
tést hozni létre, bár az ellentétet kiseb-
biteni, ellenkezőleg, eddig nem ismert ha-
tárokat szokatlan módon kiélesítette és
kiszélesítette azt. Megtagadta a nem-
zet multja és kegyelele iránt való
tiszteletet, rendeletei által a nemzettel
szembeállította az államot, ennek a nem-
zet áldozatkészségéből fenntartott intézmé-
nyeit, még ezeknek hivatalnokait is. Ki-
vételes és helytelen rendeletén, tapintat-
lan intézkedései által a köteles leküzdés
helyett az ellentétet kivitte a királyi ud-
varból az egész országba és kijelentette
azt az államiság elvének és életszabályá-
nak, mi által megsértette a nemzetet, a
nemzeti érületet és történelmet, megha-
misította az állami intézmények szellemét,
természetét.

A nemzeti gyász napjai meggyöztek,
hogy a miniszterium sem a nemzet és ko-
rona, sem a kormány és a nemzet kö-
zött, létre nem hozta az összhangot, hogy
nem képes, csekély tekintélye miatt az
ellentétet, mely mutatkozott, kiegyenlíteni
s az összeütközés veszélyét, amit ellensé-
geink szítanak, amitől a hazafiak félnek,
megsemmisíteni.

Ezen okok alapján: hogy a kormány
elvegye hibáinak büntetését, hogy a nem-
zeti élet s alkotmányosság utjából a ne-
hézségek és félreértések eltávolíthatók le-
gyenek, hogy egy népszerű és erős kor-
mány által a nemzet és korona között a
teljes összhang helyreállíttassék, indítvá-
nyozom:

Mondja ki a képviselőház, hogy a
kormány iránt bizalommal nem viseltetik.

Hogy ennek az indítványnak mi lesz
a sorsa a szombati ülésen, melyben tár-
gyalni fogják, előre látható az előbbi sza-
vazásokból, amelyek e tárgyban már
voltak.

Megőrült gróf.

Sopron, április 11. (Saját tud. táv.)
Széchenyi Károly grófon, ki apjával reg-
óta pörösködött éjjel kitört az elmezavar,
Döblingbe szállították.

Vetések állása Bulgáriában.

Szofia, április 11. (Saj. tud. táv.) Az
egyesült fejedelemségben Bulgária-és Ke-
let-Ruméliában az őszi gabonavetésekből
kilencz tizedrész jól telelt; a buzaterület a

mult évihez képest változatlan. Tavasz-
vetés kedvezően megy végbe. Kiadó eső
már hetek óta nem volt. Takarmány van
elegendő. Az állategészségügyi állapot ked-
vező. Gabonaforgalom csekély; árak
hanyatlottak az utóbbi napokig, most
élénkebbek.

Sztájkoló munkások.

Antwerpen, április 11. (Saj. tud. táv.)
Boomban mult éjjel öt helyen tűz
ütött ki, azt hiszik, hogy a strájkoló
téglagyári munkások gyujtogattak. A pol-
gármester eltiltotta, hogy az utcákon 10
embernél több összegyűljön.

Orosz gabona kivitel.

Szt.-Pétervár, április 11. (Saj. tud. táv.)
Az orosz birodalom gabona exportja az
idén óriási; kivittek a folyó évben január
hó 1-étől márczius hó 5-éig 81.304,000
pudot, 1893-ban 21.496.000 pudot. A
kivitelben tulnyomó volt a buza, árpa
és zab.

Orosz alapítvány Franciaországban.

Pétervár, április 11. (Saj. tud. táv.)
Montebello gróf, francia nagykövet neje
tegnap délután négy tagból álló női kül-
döttséget fogadott. A touloni ünnepek
alkalmából a francia nők részéről tanu-
sított előzékenység viszonzására, ugyanis
itt hölgybizottság gyűlt össze, melynek
nevében a küldöttség a nagykövet neje-
nek egy művészileg kiállított albumot a
francia hölgyekhez intézett felirattal és
18000 frankot készpénzben nyújtott át,
melyből *Mir* (béke) név alatt francia-
országi női liczeumok egyikében orosz ala-
pítványt létesítenek. Ugyanezen küldöt-
ség e napokban Párisban *Adannie* asz-
szonynak személyesen át fog nyújtani egy
művészileg kidolgozott értékes tintatartót.

Uralkodók találkozása.

Varsó, április 11. (Saj. tud. távirata.)
Itteni hírek szerint a találkozás a *Czár* és
Ferencz József közt létre jön. A hely és
idő még bizonytalan.

KÖZGAZDASÁG.

= **Lősszeírás.** Aradváros jegyzői hiva-
tala ma fejezi be a ló és szekérszeírását. Fi-
gyelmeztetjük azokat, a kik a bejelentést ed-
dig nem teljesítették, hogy azt ma tegyék.
mert különben szigorú pénzbírsággal sújtanak.

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi
csarnok.** 1894. évi április hó 10. Hízott sertés-
árak: I. Magyar első rendű: I. Öreg nehéz
(páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 48.—49 krig.
Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm suly-
ban) 47.—48.— krig. Fialat nehéz (pkint 320 kl-
gron felüli súlyban) 50.—51. krig. Fialat közép
(pkint 251—320 klgr. súlyban) 49.5—50.5 krig.
Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban)
48.5—49.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz
(páronkint 280 klgron felüli súlyban) 47.—48.
krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 47
—48. krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő
súlyban) 46.5—47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz
(pkint 260 klgr. felüli súlyban) 48.—49. krig.
Közép (páronkint 220—260 klgr. súlyban) 48.—
48.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 klgrig ter-
jedő súlyban) 46.—47. krig. — Sertéslelt-
szám 1894. április hó 8-án volt készlet 166,336
darab. 1894. április hó 6-én felhajtott: 1405
drb. 1894. április 9-én elszállított 8252
drb. 1894. április 10-én maradt készletben 164,247
drb. — A hízott sertésüzletirányzata:
csendes.

Szeszüzlet.

— Április 11. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 58.75,
kicsinyben 54.— hordó nélkül. per 100 liter % beleértve
35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai —
Budapest, április 11. d. u. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irány- zat	100 kilogramm ért
Buza	bánsági	szilárd	7.50—7.95
	tiszavidéki	„	7.55—7.95
	pestvidéki	„	7.50—7.95
	fehértói	„	7.50—7.95
	báoskai	„	7.60—8.—
észak-magyarországi	„	„	„
Roza	—	lanyha	5.70—5.90
Árpa	takarmány	csend.	5.95—6.30
	égetni való	„	6.35—7.40
	sörfőzdei	„	7.90—9.—
Zab	—	szilárd	7.—7.50
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	5.—5.10
Káposzta-repoze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	4.—4.40
Buza	tavasza	szilárd	7.78—7.80
	junius 1894	„	7.50—7.52
	ősze	„	„
Tengeri	május-junius 1894	szilárd	5.09—5.11
	szept-október 1893	„	5.32—5.33
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. ősze	„	7.30—7.32
Káposzta-repoze	aug.-szeptember 1893	szilárd	12.40—12.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. április 11.

Magyar aranyjárdék 4%	118.—
Magyar koronajárdék 4%	95.—
Magyar arany 4 1/2%	128.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.—
Magyar keleti vasút 1876.	123.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	153.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Oszták papírajárdék	98.50
Oszták járdék ezüst	98.25
Oszták járdék arany	119.—
Korona járdék	—

VIZJELZÉS.

1894. évi április hó 11-én reggel 7 órakor észlelt viz-
állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás	
			ctzimétr.	ctzimétr.
Branyicska	+ 12°	derült	+ 86	—
Soborsin	—	—	—	—
Radna	—	—	—	—
Arad	+ 7°	derült	— 108	—
Makó	+ 11°	derült	— 1	—
Szeged	+ 10°	derült	+ 87	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1894. április 11.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet
169. szám.

színház.

Havibérlet
9. szám.

Csütörtökön, 1894. évi április hó 12-én:

NÁDAY FERENCZ ur, a nemzeti színház művészének
negyedik vendégfellépésével:

A P Á R I S I

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Gondinet.

SZEMÉLYEK:

Brichanteau	Náday F.
Genviève, fogadott leánya	Delli Emma.
Savourette, háziúr	Balassa J.
Pontaubert, vidéki birtokos	Gál Gyula.
Pontaubertné	Tolnayné.
Leonide, leányuk	Kacsér Nina.
Fougerolles, Brichanteau barátja	Tompá K.
Gontran, Brichanteau inasa	Szendrei M.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Április 11. —

Fehér Kereszt szálloda: Kiss Emil tanár, Baltavér.
May Sándor mérnök, Nagyvárad.
Vass szálloda: Diklos Gyula hivatalnok, Budapest.
Adamovits Hugó magánzó, Nádas.
Három Király szálloda: Leipniker Ferencz kereske-
dő, Szlatina. Bosnyák Imre birtokos, Holdmészes. Szondy
Géza lelkes, Szentleányfalva.
Vasúti szálloda: Vecsey Miklós, B.-Gyula.

Felelős szerkesztő. Vass Géza.

Hirdetmény.

Govosdia község (borossebesi járás) tulajdonát képező, s a község belterületével közvetlenül szomszédos kőbánya, mely lakok, gazdasági épületek építése és csementgyártáshoz kiválóan alkalmas, könnyen fejthető és faragható fehér kőanyagot tartalmaz, a múlt február 15. kitűzött árverésen bérbe adható nem lévén, annak három, esetleg hat, vagy több évekre leendő bérbenadására Borossebes község házánál, mint a körjegyzőség székhelyén, hol a feltételek hivatalos órák alatt megtekinthetők: folyó 1894. évi április hó 27-én délelőtti 11 órakor eltartandó új árverés tüzetik ki.

Kelt Borossebesen 1894. április hó 10-én.

Mózes Mihály, Árgyelán Laurenczie,
jegyző. bíró.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, miszerint f. hó 25-én **Uj-Faseton** a

„Szedan-szállodát“

átveszem s azt újból felszerelve **f. évi május hó 1-én** megnyitom.

Minden törekvésem oda irányuland, hogy **kitűnő konyha, finom tiszta italok, elsőrendű kőbányai sör** és előzékeny kiszolgálat által a nagyrabecsült vendégeim megelégedését kiérdemeljem.

Kegyessé vált fogadásért esedezik

Klein Lajos,
vendéglős
(volt aradi főpinczér.)

2198 sz./1894 tk.

404-1

Végzés.

Ezen jelentés következtében a 465/1894. tkvi sz. a. elrendelt árverésnek 1894. évi május hó 29. napjának délután 3 órájkor a pertárban leendő foganatosítása végett Bonts Dóme kiküldetik.

Miről 1. Bonts Dóme kiküldött május 29. az árverési hirdetés és feltételek egy-egy példányának kiadása mellett, 2. Dr. Weidenfeld István végrehajtó ügyvéd felzetten, továbbá az érdekeltek Szovelán: Mariucza és Szelle József ajánlott levélben szintén felzetten értesítettnek.

Kelt Aradon, 1894. évi márczius hó 30. napján.

Az aradi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság,

Vincze,
kir. tvszéki bíró.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni

csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 102 8-8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkoosik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a városi legelőkre beiratott juhok és sertések után eső legeltetési díjak f. hó 10-től 18-ig terjedő idő alatt a városi pénztárba befizetendők. A díjak befizetésekor a pénztári hivatal kiszolgáltatja a legeltetési jegyeket, melyekkel a juhok és sertések a legelőkre bocsáthatók.

Aradon, 1894. évi április hó 9-én.

Parecz István,
tanácsnok,

Ca. és kir. hadmérnökkari igazgatóságtól Aradon (vár.)

Pályázati hirdetés.

1. Az aradi vár kazemattainál, valamint a kis-szt.-miklósi tüzérségi laktanya XII. számú épületrészénél előforduló építési munkálatok, szállítások és egyéb munkák biztosítására

hétfőn, 1894. április 23-án

d. e. 11 órakor a hadmérnökkari igazgatóság irodájában ajánlati tárgyalás tartatik.

2. Az erre vonatkozó iratok, valamint a pályázati feltételek vasár- és ünnepnapok kivételével előbb említett irodában mindennap d. e. 9-től d. u. 2-ig betekintheők.

Vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak, írásbeli ajánlatok benyújtásával ezen tárgyaláson résztvenni.

3. A kiadandó munkálatok az aradi vár kazemattái részére következőkép irányoztatnak elő:

a) föld és kőműves munkák	8610	frttal
b) ács munkák	1545	„
c) asztalos munkák	2470	„
d) lakatos	530	„
e) üveges	865	„
f) különféle	1000	„

összesen 18660

és Kis-Szt.-Miklós részére összesen 1190 forinttal.

4. Valamennyi munkálatok összesítve csak egy vállalkozónak adatnak át.

5. Az ajánlat a költségvetésben foglalt egységárak százalékos engedménye vagy pótléka szerint teendő.

6. A pályázati feltételek, melyek minden ajánlattevőre, ha ajánlata tekintetbe vétetik, kötelezők valamint a szigorúan betartandó ajánlati minta előbb említett irodában elismervény mellett átvehető.

7. A pályázók által leteendő bánompénzként 1000 azaz ezer forintban állapítatik meg, mely összeg a tárgyalás megkezdése előtt a cs. és kir. hadmérnökkari igazgatóság pénztárába szolgáltatandó beátvételi elismervény mellett.

8. Az elfogadott ajánlat biztosítéka a bánatpénz kétszerese.

Minden ajánlattevő által figyelembe veendő, hogy az általános szerződési feltételek 1. pontja értelmében az ajánlat elfogadásáról szóló kincstári nyilatkozat szerint úgy a visszalépési jogról, valamint az ígéret vagy ajánlat elfogadására törvény szerint biztosított határidőről lemond és hogy ajánlata a benyújtás napjától reá nézve visszavonhatatlanul, míg a kincstárra nézve csak a hivatott katonai hatóság jóváhagyása után kötelező.

Arad-vár 1894. április 10-én.

**A csász. és kir. hadmérnökkari igazgatóság
kezelő-bizottsága Aradon.
(Verwaltungs-Commission.)**

Hirdetmény.

A borosjenői faiparszövetkezet mai napon tartott ülésében a szövetkezet feloszlását a kereskedelmi törvény 247. §-a 2-ik pontja értelmében elhatározván, a felszámolást elrendelte. Felszámolókul alólírott igazgatóságot választotta meg.

Midőn ezen határozatot a kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében ezenel közhirre teszszük, felhívjuk mindazokat a kik a szövetkezet ellen bárminő követelést vagy igényt támasztani vélnek, hogy jelen hirdetés harmadszori közvétételétől számított **hat hó alatt** ezen igényüket alulírott igazgatóság mint felszámoló előtt (Aradon az arad-csanádi gazd. tak. pénztár hivatalos helyiségében Fő-ut 51. sz.) bejelentsék.

Aradon, 1894. április 8-án.

391. 3-3. **A borosjenői faiparszövetkezet
igazgatósága.**

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

8100/I. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak szolnoki osztálymérnökségénél egy irodaszolgái állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáz-tíz forint évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. törvény-cikk értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép- és egészséges testszerkezeten kívül a magyar nyelv szóval és írásban, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó, következő czim alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon“ legkésőbb f. é. május 15-ig terjeszszék be, mint-hogy az ezen napon tul beérkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Arad, 1894. április hó 6.

Az üzletvezetőség.

Dr. KIESOW

angsburgi élet-essentiája.

Ezen gyógyszer teljes joggal kiérdemli az Élet-essentia nevet, mert gyorsan, mondhatni szemmel láthatólag segít, az elveszett egészség helyreállítja, azt edzi s így az életet hosszabbítja. Legtöbb betegség a gyomor elromlásából és rossz emésztésből ered, melyből ismét a vérnyálkássága és egyéb rossz nedvek származnak s minthogy ezen élet-essentia éppen a gyomorra hat legjótékonyabban, így különösen ajánlható a következő bajokban:

felfúvódások és szelek, nehéz lélegzés, torokfájás, méhnyálka, hasmenés, vérhas, hideglelés, aranyér, kolkla, főfájás, gyomorfájás, gyomorgörcs, gyomorégés stb.

1 üveg ára 1 frt, fél üveg 50 kr., egy tuczat 10 frt, egy tuczat fél üveg 5 frt.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12. sz. a.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában: 141. 5-12.

RING LAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszerháza Aradon, Asztalos Sándor-u. 1. sz.